

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ
The Priority Needs of School Management Development of Bangkok
Metropolitan Schools in Nongkhaem District Office
Based on the Concept of Total Quality Management

บงกชกานต์ จามจური

นิสิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail: bongkotkarn@gmail.com

นันทรัตน์ เจริญกุล

E-mail: nuntarat.c@chula.ac.th

อาจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Bongkotkarn Jamjuree

Student, Faculty of Education, Chulalongkorn University

Nuntarat Charoenkul

Lecturer, Faculty of Education, Chulalongkorn University

รับเข้า: 9 พฤษภาคม 2563 แก้ไข: 13 มิถุนายน 2563 ตอรับ: 1 กรกฎาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ ประชากร คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม จำนวน 6 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ทั้งหมด 6 โรงเรียน จำนวน 207 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 10 คน และข้าราชการครู จำนวน 196 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ มีลำดับความต้องการจำเป็นจากสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($PNI_{Modified}=0.435$) มีองค์ประกอบที่มีค่าความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุด

และต่ำสุด คือ องค์กรประกอบที่ 2 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.490$) และองค์กรประกอบที่ 4 การสร้างเครือข่ายทางสังคม ($PNI_{Modified}=0.391$) ด้านที่ 3 การประเมินผล ($PNI_{Modified}=0.425$) มีองค์กรประกอบที่มีค่าความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดและต่ำสุด คือ องค์กรประกอบที่ 2 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.490$) และองค์กรประกอบที่ 4 การสร้างเครือข่ายทางสังคม ($PNI_{Modified}=0.375$) ด้านที่ 1 การวางแผน ($PNI_{Modified}=0.375$) มีองค์กรประกอบที่มีค่าความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดและต่ำสุด คือ องค์กรประกอบที่ 2 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.413$) และองค์กรประกอบที่ 3 การให้สมาชิกมีส่วนร่วม ($PNI_{Modified}=0.347$)

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียน การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

The objective of this research was to study the priority needs of school management development of Bangkok Metropolitan schools in Nongkhaem district office based on the concept of total quality management. The populations were 6 Bangkok Metropolitan schools in Nongkhaem district. The research informants consisted of 207 school administrators and teachers (school director 1 person, deputy school director 10 persons and teacher 196 persons) by simple random sampling. The research instrument used in this study was a 5 rating-scaled questionnaire. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$).

The research results turned out as follows. The priority needs of school management development of Bangkok Metropolitan schools based on the concept of total quality management, sorted from the highest to the lowest $PNI_{Modified}$ revealed that: 1) Implementing ($PNI_{Modified}= 0.435$) with the highest priority need on continuous improvement ($PNI_{Modified}= 0.490$) and the lowest priority need on social network ($PNI_{Modified}= 0.391$); 2) Evaluating ($PNI_{Modified}=0.425$) with the highest priority need on continuous improvement ($PNI_{Modified}= 0.490$), while the lowest priority need on social network ($PNI_{Modified}= 0.375$); 3) Planning ($PNI_{Modified}= 0.375$) with the highest priority need on continuous improvement ($PNI_{Modified}=0.413$) and the lowest priority need was participation from community members ($PNI_{Modified}=0.347$).

Keywords: school management, total quality management, Bangkok Metropolitan schools

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาเริ่มแรกของคนในชาติ ถือว่าเป็นระดับการศึกษาที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นการพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมที่จะเป็นพลเมืองที่อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ การศึกษาขั้นพื้นฐานยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดคุณภาพของประชากรของประเทศ เป็นบันไดในการก้าวไปสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น คือการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสร้างนักวิชาชีพต่าง ๆ ที่เป็นส่วนสำคัญที่จะกำหนดคุณภาพของสังคมในอีกระดับหนึ่ง สำหรับบุคคลแล้วการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ออนาคตในการประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ ตามความชอบ ความถนัด และศักยภาพของตน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบโรงเรียนให้แก่เด็กและเยาวชนของกรุงเทพมหานคร โดยมีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารการจัดการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษา ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2562) กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรที่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาด้านการศึกษามาโดยตลอด โดยในแผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ.2563 ด้านที่ 3 มหานครสำหรับทุกคน มิติที่ 3.3 การศึกษาสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ 3.3.2 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป้าประสงค์ที่ 3.3.2.1 ระบุว่าโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลัก จากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น กำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก คือ คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยกำหนดให้ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และมีธยมศึกษาปีที่ 3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 เพื่อบังคับให้โรงเรียนมีการพัฒนากิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร, 2562) ด้วยเป้าประสงค์ตามที่กล่าวมาทุกสำนักงานเขตทั้ง 50 สำนักงานเขต รวมทั้งสำนักงานเขตหนองแขม จึงต้องนำไปเป็นตัวชี้วัดบูรณาการใช้ในการเฝ้าติดตามผลการปฏิบัติการ ประจำปี พ.ศ.2563 ผลการดำเนินงานหลักของสำนักงานเขตเพื่อพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตให้สูงขึ้นตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานครประจำปี พ.ศ.2563 แต่เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาที่ผ่านมาคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 กรุงเทพมหานครและสำนักงานเขตจึงต้องมาทบทวนว่าจะต้องพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ในโรงเรียนไปในทิศทางใดให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์และตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น การที่สำนักงานเขตหนองแขมจะบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่กรุงเทพมหานครกำหนดไว้ นั้น จำเป็นต้องอาศัยผลการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นหลัก โรงเรียนจึงเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะโรงเรียนคือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) แต่การที่โรงเรียนจะดำเนินการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้ การบริหารโรงเรียนคือกุญแจสำคัญที่จะสามารถทำให้แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนกำหนดไว้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะการบริหารโรงเรียน คือการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบของโรงเรียนได้แก่สมาชิกของสังคมให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ (สมบุญรณ์ พรรณภาพ, 2521) เป็นการทำงานต่าง ๆ ทางด้านการศึกษา โดยมีการร่วมมือกันของผู้บริหารและบุคลากรของโรงเรียน มีกระบวนการเป็นขั้นเป็นตอนมีแบบแผนที่สอดคล้องกับนโยบายชาติและลักษณะเฉพาะของสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ มีความสุข สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่สังคมได้ (สุภาวรรณ โชติผล, 2547) ซึ่งการบริหารโรงเรียนแบบ PIE MODEL (Newby, Stepich, Lehman and Russell, 2000) จะสามารถสนับสนุนให้การบริหารงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 3 กระบวนการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementing) และการประเมินผล (Evaluating) ซึ่งในกระบวนการต่าง ๆ ที่กล่าวมาจะประกอบด้วยขั้นตอนย่อยที่เป็นระบบที่จะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนสำเร็จได้

นอกจากการบริหารโรงเรียนที่เป็นขั้นตอนสำคัญแล้ว แนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร หรือ Total Quality Management ที่มีหลักสำคัญ 4 ประการ ประกอบด้วย การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การให้สมาชิกมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายทางสังคม (Shiba, Graham and Walden, 1993) จะเป็นระบบที่มีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นแนวทางการบริหารองค์กรที่มุ่งเน้นการสร้างคุณภาพ โดยเน้นให้สมาชิกทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมและมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะยาวด้วยการสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า ผู้รับบริการ รวมทั้งการสร้างผลประโยชน์ตอบแทนให้กับองค์กรและสังคมโดยรวมด้วย สรุปแล้ว TQM เป็นกระบวนการบริหารงานที่มุ่งบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศโดยให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายที่แน่นอนในการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร โดยมุ่งตอบสนองความต้องการจำเป็นและสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการ (Murgatroyd and Morgan, 1993) และเป็นสิ่งที่ยังวงการทางการศึกษาให้ความสนใจและนำแนวคิดมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการบริหารงานแบบคุณภาพทั้งองค์กรเป็นการประสาน

การควบคุมคุณภาพ การป้องกันความเสียหาย การปรับปรุงคุณภาพและการสร้างเครือข่ายทางสังคม โดยอยู่บนพื้นฐานของการทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งในด้านการตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นของผู้รับบริการและเป็นกระบวนการทางวัฒนธรรมที่มุ่งเปลี่ยนแปลงคนในองค์กร ให้หันมาสนใจการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องและทุกคนในองค์กรต้องร่วมมือกันปฏิบัติงาน โดยมีเป้าหมายสูงสุดร่วมกันคือการสร้างความเป็นเลิศ พิจารณาถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นอันดับแรกและตระหนักกว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

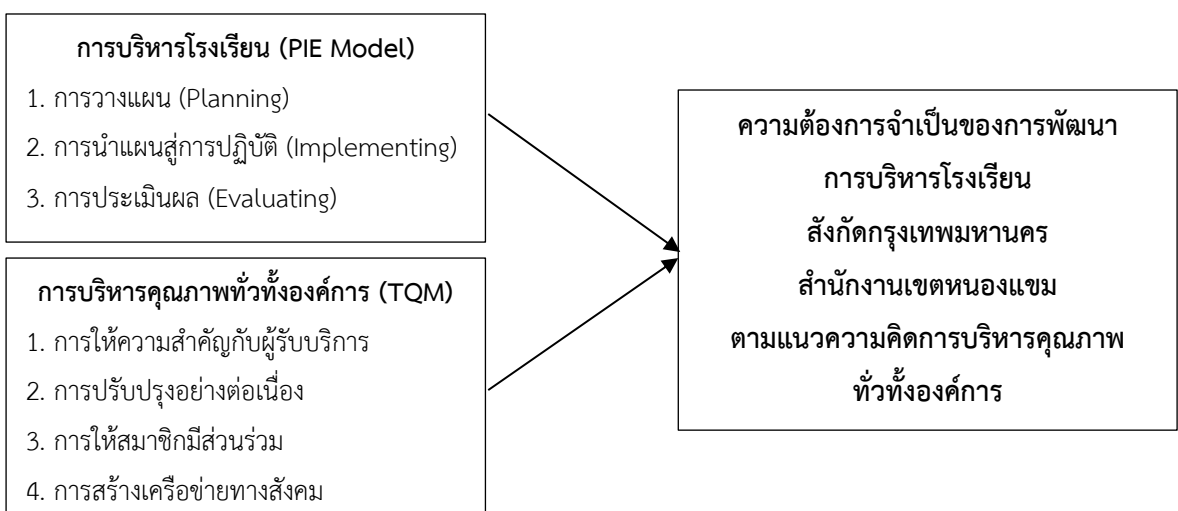
ด้วยเหตุและความจำเป็นข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร เพราะงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครยังมีผู้ศึกษาไม่มาก และเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารโรงเรียนว่าเป็นหัวใจที่จะส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนบรรลุผล และเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางประกอบการบริหารโรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนและกรุงเทพมหานครต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม จำนวน 6 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดอุดมรังสี โรงเรียนวัดหนองแขม โรงเรียนบ้านขุนประเทศ โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล โรงเรียนประชาบำรุง และโรงเรียนมนต์จรัสสิงห์อนุสรณ์ จำนวน 207 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 10 คน และข้าราชการครู จำนวน 196 คน โดยเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การมีจำนวน 2 ตอน รวมข้อคำถามในแต่ละชุดทั้งหมด 73 ข้อ โดยแต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ ซึ่งลักษณะของข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 68 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

สร้างแบบสอบถามที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ โดยการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลจากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมารวบรวมเพื่อจัดทำเป็นข้อคำถาม และตรวจสอบเครื่องมือ ด้วยวิธีการตรวจสอบความครอบคลุมของโครงสร้างเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของจำนวนข้อคำถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน และมีการปรับปรุงเครื่องมือ ด้วยการพิจารณาค่า

IOC ที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิโดยพิจารณาข้อที่มีค่า $IOC > 0.50$ และในส่วนของข้อคำถามที่มีค่า $IOC \leq 0.50$ ผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมีจำนวน 73 ข้อ จากทั้งหมด 75 ข้อคำถาม
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 มีจำนวน 2 ข้อ จากทั้งหมด 75 ข้อคำถาม

โดยผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้ปรับปรุงข้อคำถามทั้ง 2 ข้อ ด้วยการนำไปรวมกับข้อคำถามก่อนหน้าเนื่องจากเป็นการขยายความให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ไม่ใช่ประเด็นหลักที่ต้องแยกข้อออกมา ผู้วิจัยได้แก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้แก่ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างทุกคน ตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำมาบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์แบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย
2. วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากสูตร Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) และจัดลำดับความต้องการจำเป็นเรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklists) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) หาค่าร้อยละ (percentage)
2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวคิดการบริหารแบบคุณภาพทั่วทั้งองค์การ วิเคราะห์โดยการหาความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้นวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากสูตร Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 207 ฉบับ จำแนกตามการบริหารโรงเรียน 3 ด้าน ประกอบด้วย การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ จำแนกตามการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ		
1. การวางแผน	3.07	0.86	ปานกลาง	4.23	0.73	มาก	0.375	3
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	3.00	0.91	ปานกลาง	4.31	0.70	มาก	0.435	1
3. การประเมินผล	3.03	0.89	ปานกลาง	4.31	0.72	มาก	0.421	2
รวม	3.04	0.88	ปานกลาง	4.28	0.72	มาก	0.405	

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ จำแนกตามการบริหารโรงเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.04$, $SD=0.88$) เมื่อพิจารณาการบริหารโรงเรียนรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านที่ 3 การวางแผน ($\bar{x}=3.07$, $SD=0.86$) และต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{x}=3.00$, $SD=0.91$) ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.28$, $SD=0.72$) เมื่อพิจารณาการบริหารโรงเรียนรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยการบริหารโรงเรียนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมี 2 ด้าน คือ ด้านที่ 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{x}=4.31$, $SD=0.70$) และด้านที่ 3 การประเมินผล ($\bar{x}=4.31$, $SD=0.72$) และต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 1 การวางแผน ($\bar{x}=4.23$, $SD=0.73$) สำหรับผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ จำแนกตามการบริหารโรงเรียนในภาพรวม ($PNI_{Modified}=0.405$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านที่ 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($PNI_{Modified}=0.435$) และต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 1 การวางแผน ($PNI_{Modified}=0.375$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 207 ฉบับ จำแนกตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ 4 ด้าน ประกอบด้วย การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การให้สมาชิกมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายทางสังคม แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหาร
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหาร
คุณภาพทั่วทั้งองค์การ จำแนกตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ

การบริหารคุณภาพ ทั่วทั้งองค์การ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ		
1. การให้ ความสำคัญกับ ผู้รับบริการ	3.01	0.90	ปานกลาง	4.32	0.69	มาก	0.433	2
2. การปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง	3.00	0.93	ปานกลาง	4.36	0.68	มาก	0.455	1
3. การให้สมาชิกมี ส่วนร่วม	3.09	0.86	ปานกลาง	4.23	0.74	มาก	0.369	3
4. การสร้าง เครือข่ายทางสังคม	3.07	0.83	ปานกลาง	4.21	0.74	มาก	0.361	4
รวม	3.04	0.88	ปานกลาง	4.28	0.72	มาก	0.405	

จากตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ จำแนกตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.04$, $SD=0.88$) เมื่อพิจารณาตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านที่ 3 การให้สมาชิกมีส่วนร่วม ($\bar{x}=3.09$, $SD=0.86$) และต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 2 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=3.00$, $SD=0.93$) ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.28$, $SD=0.72$) เมื่อพิจารณาตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านที่ 2 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.36$, $SD=0.68$) และต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 4 การสร้างเครือข่ายทางสังคม ($\bar{x}=4.21$, $SD=0.74$) สำหรับผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ จำแนกตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การในภาพรวม ($PNI_{Modified}=0.405$) มีลำดับความต้องการ

จำเป็นสูงสุด คือ ด้านที่ 2 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.455$) และต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 4 การสร้างเครือข่ายทางสังคม ($PNI_{Modified}=0.361$)

3. ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร เมื่อเรียงลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียน 3 ด้าน จำแนกตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ประกอบด้วย การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การให้สมาชิกมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายทางสังคม ผู้วิจัยจัดลำดับความต้องการจำเป็น ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร

การบริหารโรงเรียน	ประเด็น	การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร				PNI _{modified}	ลำดับ
		1. การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ	2. การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	3. การให้สมาชิกมีส่วนร่วม	4. การสร้างเครือข่ายทางสังคม		
1. การวางแผน	D	3.06	3.05	3.12	3.07	0.375	3
	I	4.27	4.31	4.20	4.16		
	PNI _{modified}	0.394	0.413	0.347	0.355		
	ลำดับ	(2)	(1)	(4)	(3)		
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	D	2.97	2.96	3.04	3.05	0.435	1
	I	4.36	4.40	4.23	4.24		
	PNI _{modified}	0.469	0.490	0.392	0.391		
	ลำดับ	(2)	(1)	(3)	(4)		
3. การประเมินผล	D	2.99	2.96	3.08	3.09	0.421	2
	I	4.36	4.40	4.26	4.25		
	PNI _{modified}	0.461	0.490	0.383	0.375		
	ลำดับ	(2)	(1)	(3)	(4)		

หมายเหตุ: D: Degree of success (สภาพปัจจุบัน), I: Importance (สภาพที่พึงประสงค์) PNI_{modified}: Modified Priority Needs Index (ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น)

จากตารางที่ 3 สรุปการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดย

ภาพรวมพบว่า การบริหารโรงเรียน 3 ด้าน มีลำดับความต้องการจำเป็นจากสูงที่สุด คือ ด้านที่ 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบสามารถสรุปลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.490$) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ($PNI_{Modified}=0.469$) การให้สมาชิกมีส่วนร่วม ($PNI_{Modified}=0.392$) และการสร้างเครือข่ายทางสังคม ($PNI_{Modified}=0.391$) ด้านที่ 3 การประเมินผล เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบสามารถสรุปลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.490$) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ($PNI_{Modified}=0.461$) การให้สมาชิกมีส่วนร่วม ($PNI_{Modified}=0.383$) และการสร้างเครือข่ายทางสังคม ($PNI_{Modified}=0.375$) ด้านที่ 1 การวางแผน เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบสามารถสรุปลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.413$) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ($PNI_{Modified}=0.394$) การสร้างเครือข่ายทางสังคม ($PNI_{Modified}=0.355$) และการให้สมาชิกมีส่วนร่วม ($PNI_{Modified}=0.347$) ตามลำดับ

จากสรุปผลการวิจัยข้างต้น ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั้งทั้งองค์การ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า การบริหารโรงเรียนด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านที่ 3 การประเมินผล และด้านที่ 1 การวางแผน ตามลำดับ

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) ของการบริหารโรงเรียนมีค่าใกล้เคียงกันและใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยรวมแต่มีข้อค้นพบในแต่ละองค์ประกอบของแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การที่น่าสนใจ จึงขอเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 ด้านที่ 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 2 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.490$) ในด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ควรมีการดำเนินการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเท่าที่ควร และมีได้นำผลการดำเนินงานจากครั้งที่ผ่านมา นำมาวิเคราะห์ ทบทวน เพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จึงส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานไม่เข้าใจแนวทางการดำเนินงานและปัญหาของการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เริ่มดำเนินงานในปีงบประมาณใหม่ ปัญหาเดิมที่เกิดขึ้นยังคงไม่ได้รับการแก้ไข จึงควรมหาแนวทางแก้ไขหรือหาแนวทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยต้องมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง และมีการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งแนวคิดของ วีระยุทธ

ชาตะกาญจน์ (2556) กล่าวว่า การปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Process Improvement) เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จะต้องมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานอยู่เสมอ มีวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานโดยมีการวางแผน ตรวจสอบผล และการนำวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลไปกำหนดเป็นแนวปฏิบัติ และเมื่อพิจารณาลำดับความต้องการจำเป็นรายข้อย่อยที่มีลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ มีการวิเคราะห์และทบทวนข้อมูลการดำเนินงาน เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ยังขาดการวิเคราะห์ทบทวนการดำเนินงาน จึงทำให้ผลการดำเนินงานยังไม่มีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงควรที่จะมีการนำข้อมูลจากการดำเนินงานที่ผ่านมาวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ศุภชัย ยาวะประภาษ (2539) กล่าวถึง การปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องว่า คือ ยุทธวิธีที่เป็นระบบในการปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปในกระบวนการที่ก่อให้เกิดผลผลิตหรือบริการแก่ลูกค้าของหน่วยงานการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้สามารถค้นพบวิธีการในการที่จะปรับปรุงงานให้เกิดการบริการที่รวดเร็วขึ้น มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น หรือคุ้มทุนขึ้น

2. ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 ด้านที่ 3 การประเมินผล พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 2 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.490$) จะเห็นได้ว่าโรงเรียนควรมีการปรับปรุงในด้านการประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ยังมีความต้องการการประเมินผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพและมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม โครงการมาโดยตลอด แต่ยังมีลำดับความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาในส่วนนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมิได้นำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานของกิจกรรม โครงการในครั้งถัดไป จึงทำให้การดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนขาดประสิทธิภาพและขาดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น โดยผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในรายข้อย่อย พบว่า มีการนำรายงานผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ ทบทวนและปรับปรุง เป็นข้อที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ควรนำรายงานผลการดำเนินงาน ผลการประเมินไปวิเคราะห์และทบทวน เพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความใส่ใจและให้ความสำคัญกับการพัฒนา การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงองค์การ โดยใช้กระบวนการในการนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ ทบทวน หาแนวทางแก้ไขปัญหา วางแผนการดำเนินงาน และมีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฌ็อง-ฌัก เซอร์นันทน์ (2545) กล่าวว่า การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) เนื่องจากโลกพัฒนาก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา

มีนวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง องค์การที่หยุดการพัฒนาที่เปรียบเสมือนการก้าวถอยหลัง เพราะมีคนอื่นก้าวตามมาทันและแซงหน้าไป การพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะก่อให้เกิดการก้าวไปข้างหน้า โดยองค์การที่ทำ TQM จะต้องกล้าตัดสินใจ แก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ศึกษา วิเคราะห์และทบทวนข้อมูลการดำเนินงานและสภาพแวดล้อมเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพของระบบและผลลัพธ์อย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่อง 2) พยายามหาวิธีในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการดำเนินงานที่เรียบง่ายแต่ให้ผลลัพธ์สูง 3) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานอย่างเป็นระบบ เป็นธรรมชาติและไม่สร้างความสูญเสียจากการตรวจสอบ

3. ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 ด้านที่ 1 การวางแผน พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 2 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.413$) แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม มีการวางแผนการดำเนินงานที่ยังคงขาดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันโรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานในทุกกิจกรรม โครงการแต่ไม่ได้นำผลการดำเนินงานครั้งที่ผ่านมา มาวิเคราะห์ ทบทวนและปรับปรุงแก้ไขปัญหาย่อยอย่างเป็นระบบ ก่อนที่จะดำเนินการในครั้งต่อไป จึงทำให้ปัญหาของการดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน ยังไม่ได้รับการแก้ไข ไม่มีการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ และเมื่อพิจารณาในรายชื่อย่อย พบว่า มีการสำรวจความต้องการและปัญหาการดำเนินงาน โดยนำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ ทบทวน และปรับปรุง เป็นชื่อย่อยที่มีลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุด แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าโรงเรียนยังคงดำเนินกิจกรรม โครงการที่มีได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการดำเนินงาน มิได้มีการสำรวจความต้องการและปัญหาของการดำเนินงาน ดังนั้น โรงเรียนจึงควรที่จะมีการสำรวจความต้องการและปัญหา ก่อนที่จะดำเนินการวางแผนกิจกรรม โครงการ เพื่อให้มีข้อมูลมาใช้ในการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินกิจกรรม โครงการให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Shiba, Graham and Walden (1993) กล่าวว่า การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) องค์การต้องแสวงหาการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการปรับปรุง ซึ่งต้องใช้การวิเคราะห์ สังเกต และทดสอบ โดยทำทีละขั้นตอน ซ้ำแล้วซ้ำอีก ทีละระดับจนไปถึงระดับที่สูงขึ้นของคุณภาพที่มีอยู่ และสอดคล้องกับ Tenner and Detoro (1992) กล่าวว่า การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงทีละน้อย ไม่ใช่การก้าวกระโดด ซึ่งต้องทำความเข้าใจในกระบวนการอย่างแท้จริง คือ ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรที่ปฏิบัติงาน มีการใช้เครื่องมือทางสถิติในการตรวจวัด เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาทางปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขต ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับ ดูแล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยตรง ควรตรวจสอบและประเมินผลการบริหารโรงเรียนทุกปี และกำหนดนโยบายให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครบริหารโรงเรียนโดยนำผลการดำเนินงานมาใช้ในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อการบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ถึงแม้จะมีการบริหารโรงเรียนทั้งด้านการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล แต่ขาดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นด้านที่พบว่ามีลำดับความ ต้องการจำเป็นสูงสุด ส่งผลให้การดำเนินงานทั้งโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนขาดการพัฒนาและปัญหาจากการดำเนินงานที่ผ่านมาไม่ได้รับการแก้ไข เพราะโรงเรียนมิได้นำรายงานผลการดำเนินงานครั้งที่ผ่านมาวิเคราะห์ ทบทวน และแก้ไขปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรมีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งระหว่างดำเนินการโครงการ กิจกรรมและหลังการดำเนินโครงการ กิจกรรม และนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา โดยคำนึงถึงหลักการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ โดยมุ่งตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้รับบริการ สร้างความเข้าใจให้สมาชิกในองค์การตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การ มีการเรียนรู้การบริหารโรงเรียนจากเครือข่ายทางสังคม และต้องมุ่งเน้นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การบริหารโรงเรียน 3 ด้าน ทั้งการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล ยังขาดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีลำดับความ ต้องการจำเป็นสูงสุด โรงเรียนจึงควรนำผลการดำเนินงานครั้งที่ผ่านมา มาวิเคราะห์ ทบทวน และปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการบริหารงานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 3 ด้าน ทั้งด้านการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล โดยมุ่งไปที่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ

เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การบริหารโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน ทั้งการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล ยังคงขาดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ โดยมีลำดับความ ต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าการบริหารโรงเรียนที่ผ่านมา อาจจะยังไม่ได้ให้ความสำคัญในส่วนนี้มากนัก ผลการวิจัยจึงมีลำดับความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาในประเด็นนี้เพิ่มเติมเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องได้นำใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในอนาคต

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งเน้นด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ

เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การบริหารโรงเรียนด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ มีลำดับความ ต้องการจำเป็นในด้านนี้สูงที่สุด ซึ่งเป็นการบริหารโรงเรียนที่ยังขาดการพัฒนา และขาดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ ในโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นจึง ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เพื่อหาสาเหตุและแนวทางการ พัฒนา เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2545). TQM กลยุทธ์การสร้างองค์การคุณภาพ. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2556). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2539). การปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง:กลยุทธ์ในการเพิ่มคุณภาพ บริการภาครัฐ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สมบูรณ์ พรรณาภพ. (2521). หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน (Introduction to School Administration). กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2562). รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปี 2562. กรุงเทพฯ: บริษัท สยาม วี อินเทอร์เน็ต จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. (2562). แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2563. กรุงเทพมหานคร.

- สุภาวรรณ โชติผล. (2547). การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนในเครือภคินีคณะธิดาแม่พระองค์
อุปถัมภ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- Murgatroyd, S. and C. Morgan. (1993). **Total Quality Management and the School**.
Buckingham: Open University.
- Newby, T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D., & Russell, J. D. (2000). **Educational
Technology for Teaching and Learning**. (2nd ed.) Upper Saddle River, NJ:
Merrill/Prentice-Hall.
- Shiba, S., A. Graham, and D. Walden. (1993). **A New American TQM: Four Practical
Revolutions in Management**. Portland, Oregon: Productivity Press.
- Tenner, A.R. and I.J. Detoro. (1992). **Total Quality Management: There Step to
Continuous Improvement**. Massachusetts: Addison-Wesley.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An introductory analysis**. 3rd ed. New York: Harper and
Row.